

Бърнард Меламъд

ПИСМОТО

На вратата стои Теди и държи писмото.

В неделните следобеди Нюман сядаше с баща си на една бяла пейка в отделението за свободно болни. Днес беше донесъл ананасова торта, но старецът не пожела да яде.

В продължение на двата часа и половина, които обикновено прекарваше в отделението с баща си, Нюман на два пъти попита:

– Искаш ли да дойда пак идната неделя, или не искаш? Искаш ли другата неделя да си починеш?

Старецът не отговори нищо. Нищо означаваше „да“ или „не“. Насилиш ли го да каже кое от двете, той заплакваше.

– Добре, ще дойда и следващата неделя. Но ако искаш една седмица почивка, кажи. И аз имам нужда от една свободна неделя.

Баща му не отвърна нищо. После устата му се раздвижи и след малко каза:

– Майка ти не говореше с мен така. Тя не обичаше да оставя умрели кокошки във ваната. Кога ще дойде да ме види?

– Татко, тя умря още преди да се разболееш и преди да посегнеш на себе си. Запомни поне това.

– Не ме карай да ти вярвам – каза баща му и Нюман стана, за да отиде на гарата, откъдето взимаше лонгайландския влак за Ню Йорк.

– Гледай да оздравееш, татко – рече той, преди да тръгне, а баща му отговори:

– Не ми ги разправяй на мене тия, вече съм по-добре.

Всяка една неделя на тази пролет и последвалото я сухо лято, след като оставеше баща си в отделение 12 на сграда Б. и пресечеше парка на болницата при сводестата, покрита с желязна решетка врата, между два тухлени стълба под високия дъб, той срещаше Теди, застанал там с писмото в ръка. Нюман можеше да излезе от болницата и през главния вход на сграда Б, но оттук пътят му до железопътната гара бе по-кратък, Вратата беше отворена за посетители само в неделя.

Теди беше як слабоумен човек, с платнени пантофи на краката си, облечен с широките сиви дрехи на клиниката. Беше на петдесет, ако не и на повече, на толкова беше може би и писмото му. Държеше го винаги по един и същи начин, сякаш вечно само него бе държал, един дебел, квадратен, изпоцапан от пипане плик, който не беше запечатан. Вътре имаше четири листа кремава хартия, на които не беше написано нищо. След като погледна първия път хартията, Нюман върна обратно плика на Теди, а пазачът в зелена униформа го изпроводи до вратата. Понякога около вратата имаше и други пациенти, които искаха да излязат през

нея заедно с Нюман, но пазачът им обясняваше, че е забранено

– Няма ли да ми пуснеш писмото? – питаше Теди всяка неделя.

Подаваше на Нюман изпозапания от пръстите му плик. Беше по-лесно да го вземе и после да му го върне, отколкото да откаже да го вземе.

Пощенската кутия висеше на един къс циментов стълб отвън пред железната врата на отсрещната страна на пътя, само на няколко крачки от дъба. И Теди, сякаш ръгаше някого с нож, сочеше с дясната си ръка натам. По едно време тя беше боядисана в червено, сега беше синя. Пощенски кутии имаше и в лекарските кабинети на всяко отделение. Нюман му беше напомнил за това, но Теди каза, че не желае лекарят да чете писмото му.

– Пускаш го в кабинета и те го четат.

– Това им е работата – заяви Нюман.

– Само че не за моя сметка – каза Теди. – Защо не го пуснеш? Нищо няма да спечелиш, ако не го пуснеш.

– В него няма нищо за пускане.

– Това ти го казваш.

Едрата му глава стоеше на къс, почернял от слънцето врат, а острата му прошарена коса бе подстригана три сантиметра над тила. Едното му око беше с цвят на сивкава плът, а гледицът на другото беше бял. Зяпаше отвъд Нюман когато говореше с него, понякога надничаше и през рамото му. Нюман забеляза, че дори не поглежда синия плик, когато маркар и за миг напускаше ръката му и преминаваше у Нюман. От време на време сочеше с късия си пръст нещо, но не казваше нищо. Когато не казваше нищо, се надигаше леко на пръсти. Пазачът не се месеше, когато всяка неделя Теди връчваше на Нюман писмото си.

Нюман му го върна.

– Грещиш – каза Теди. После додаде: – Имам разрешение да се разохождам. Почти съм здрав. Воювал съм в Гуадалканал.

Нюман каза, че знае.

– Ти къде си воювал?

– Все още никъде.

– Защо не ми пуснеш писмото?

– За твое добро е лекарят да го прочете.

– Добре го рече – Теди се взираше в пощенската кутия през рамото на Нюман.

– Писмото не е адресирано до никого и няма марка.

– Че сложи му. Не ми разрешават да си купя нито три по една, нито

една от три.

– Сега е осем цента. Ще му сложа марка, ако адресираш плика.

– Без мене – каза Теди. Нюман вече не питаше защо.

– Писмото не е такава.

Той попита какво е писмото.

– Синьо, с бяла хартия вътре.

– Какво пише в него?

– Не те е срам – каза Теди.

Нюман си замина с влака в четири часа. Пътуването към къщи не беше толкова лошо, колкото пътуването натам, въпреки че неделите бяха убийствени.

Теди държи писмото си. – Няма май да ми провърви?

– Май няма – каза Нюман.

– Откачил си.

Въпреки това подаде на Нюман плика и след малко Нюман му го върна.

Теди се взираше в рамото му.

Ралф държи изпоцапания от пръсти син плик.

В неделя един висок, мършав, мрачен старец, гладко избръснат, с избледнели очи и с износена фуражка от Първата световна война върху жълтеникавата си бяла коса, стоеше на вратата заедно с Теди. Изглеждаше на осемдесет.

Пазачът със зелената униформа му каза да се отдръпне, препречваше входа.

– Отстъпи, Ралф, застанал си точно на входа.

– Защо не го пъхнеш в кутията като излизаш? – попита Ралф с дрезгавия си старчески глас, като подаваше писмото на Нюман.

Нюман не пожела да го вземе:

– Ти кой си?

Теди и Ралф не отговориха.

– Това е баща му – каза пазачът на вратата.

– Чий баща?

–" На Теди.

– Боже господи – каза Нюман. – И двамата ли са тук?

– Да – каза пазачът.

– Току-що ли са го приели, или е бил тук през цялото време?

– Току-що получи разрешение отново да се разхожда. Бяха му го отнели за около година.

– Дадоха ми го отново след пет години – каза Ралф.

– След една година.

– И все пак е странно – каза Нюман. – Никак не си приличате.

– А ти на кого приличаш? – попита Ралф. Нюман не може да каже.

– В коя война си участвал? .

– В никоя.

– Това обяснява затрудненията ти. Защо не пуснеш писмото ми?

Теди стоеше мрачно отстрани. Повдигна се на пръсти и ръгна първо с лявата, а после с дясната ръка по посока на пощенската кутия.

– Мислех, че писмото е на Теди.

– Той ме накара да му го пусна. Той се би на Иво Джима¹. Били сме в две войни. Аз воювах и край Марна и в Аргонския лес. И двата ми дроба бяха отровени с иперит. Вятърът смени посоката си и швабите се изтровиха. Но това не беше всичко.

– Упорито лайно – каза Теди.

– Хайде, пусни писмото на горкото дете – каза Ралф. Длъгнестото му тяло трепереше. Беше костелив човек с хлътнали синкави очи и с остри черти, сякаш бяха издялани от дърво.

– Казах на сина ти, че ще го пусна, ако напише нещо на листовете – отговори Нюман.

– Какво искаш да напише?

– Да пише каквото си иска. Няма ли някого, с когото иска да общува? Ако не иска да го напише сам, да ми каже какво и аз ще го напиша.

– Упорито лайно – каза Теди.

– Иска да общува с мене – каза Ралф.

– Не е лошо като идея – отвърна Нюман. – Защо не ти драсне няколко реда? И ти ще му драснеш няколко. – Яж ми задника.

– Писмото си е мое – заяви Теди.

– Не ме интересува кой ще го напише – каза Нюман. – Мога да му пиша от твое име и да му пожелаая щастие. Бих могъл да му пиша, че се надяваш да излезе скоро оттука.

– Да ми ядеш задника и за това.

– Не в моето писмо – каза Теди.

– Нито пък в моето – заяви мрачно Ралф.- Защо не го пуснеш както си е? Обзалагам се, че се страхуваш.

– Не се страхувам.

– Страхуваш се.

– Не се страхувам.

1. Остров в Япония – бел. пр.

– Обзалагам се.

– Няма какво да се пусне. В писмото няма нищо. Празно е.

– Защо мислиш така? – попита Ралф. – Вътре има цяло писмо. Пълно с новини.

– Трябва да си тръгвам – каза Нюман. – Иначе ще изпусна влака.

Пазачът отвори вратата, за да излезе, и след това я затвори.

Теди се извърна и се зазяпа отвъд дъба към лятното слънце със сивото си око и с белия си гледец.

Ралф се разтрепери до вратата.

– При кого идваш тук всяка неделя? – провикна се той към Нюман.

– При баща си.

– Той в коя война е воювал?

– Войната в главата му.

– Има ли разрешение да се разхожда?

– Не, не му дават.

– Искам да кажа, луд ли е?

– Луд е – каза Нюман, отдалечавайки се.

– И ти си луд – заяви Ралф. – Защо не се върнеш и не останеш при нас?

КРАЙ

© Бърнард Меламъд
© 1985 Александра Велева, превод от английски

Bernard Malamud

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране, разпознаване и редакция: Виктор

Издание:

Бърнард Меламъд. Говорещият кон
Профиздат, март 1988 г.
Редактор: Кръстан Дянков
Редактор на издателството: Георги Борисов
Техн. редактор: Марияна Иванова
Коректор: Катя Цонева

The Stories of Bernard Malamud. Farrar /Straus/ Giroux, New York, 1983

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1952>]